

Örnek Hacminin Belirlenmesi

Prof.Dr.Serkan İKİZ

-
- Çalışma popülasyonunda örnekleme yapmadan önce, ne kadar örnek alınacağıнын bilinmesi gerekir ki bu da amaca ve hastalığın prevalansına göre değişir.
 - Amaç eğer hastalığın varlığını göstermek ise alınan örneklerde tek bir hastalık olgusunu saptamak bile yeterlidir. Ancak amaç eğer hastalığın prevalansını saptamak ise örneklemedeki belirli güvenilirlik kriterlerine uymak gerekir.
-

Araştırmada hastalığın tek bir olgusunu göstermek yeterliyse,

- 1. Hastalığın tahmini prevalansı (TP)
- 2. Popülasyondaki hayvan sayısı dikkate alınarak değerlendirme yapılır.

rnek: TP % 10 ise 500 hayvandan en az 28 örnek alınmalıdır (tablo).

Araştırmada hastalığın prevalansına yönelik araştırma yapılacaktır,

- 1. Hastalığın TP
- 2. Örneklemenin güven düzeyi
- 3. Örneklemenin kesinlik derecesi (absolut hata)

Dikkate alınarak örnekleme yapılır.

- Örnek: TP' sı % 60 olan bir hastalığın gerçek prevalansını saptamak için % 95 güven düzeyi ve % 5 kesinlikle 369 hayvandan örnek alınmalıdır (tablo).
- Popülasyondaki toplam hayvan sayısı verilmemiştir çünkü prevalans bir orandır. Yani TP'nin % 60 olması demek 1000 hayvanın 600'ü , 5000 hayvanın 3000' i infekte demektir. Ancak, popülasyonda 369' dan az hayvan varsa hayvan varsa bu güven ve kesinlik düzeyinde hastalığın prevalansını saptamak olanaksızdır.
- Tahmini Prevalansın bilinmediği durumlarda bunun % 50 olarak kabulü gereklidir.

EPiDEMİYOLOJİK VERİ KAYNAKLARI

1. VETERİNER TEŞKİLATI



- Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı illerde Tarım İl Müdürlüklerine ilçelerde ise Tarım İlçe Müdürlüklerine bağlı hayvan sağlığı şubeleri bulunmaktadır. Ayrıca illerde İl Kontrol Laboratuvarları bulunmaktadır.
- Bakanlığa ait Veteriner Enstitüler bulunmaktadır (Ankara, İstanbul, İzmir, Konya, Adana, Samsun, Erzurum, Elazığ Manisa) (Tablo).
- Bakanlığın bünyesinde Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğüne ait çiftlik ve haralar bulunmaktadır.

2. ÜNİVERSİTELER

Veteriner Fakültelerinde yapılan bilimsel çalışmalar önemli bilgi kaynağıdır.

- Ankara Üniversitesi, Ankara
- Fırat Üniversitesi, Elazığ
- İstanbul Üniversitesi, İstanbul
- Uludağ Üniversitesi, Bursa
- Selçuk Üniversitesi, Konya
- Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Van
- Kafkas Üniversitesi, Kars
- Kocatepe Üniversitesi, Afyon
- Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın
- Kırıkkale Üniversitesi, Kırıkkale
- Erciyes Üniversitesi, Kayseri
- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur
- Dicle Üniversitesi, Diyarbakır
- Harran Üniversitesi, Urfa
- Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun
- Atatürk Üniversitesi, Erzurum
- Aksaray Üniversitesi, Aksaray
- Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir
- Bingöl Üniversitesi, Bingöl
- Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas
- Namık Kemal Üniversitesi, Tekirdağ
- Siirt Üniversitesi, Siirt
- Yakın Doğu Üniversitesi, Kıbrıs
- Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi



3. KESİMHANE VE MEZBAHALAR

- Hayvanların orijinleri belli olduğu ve verilerin gözle görülebilen lezyonlara dayandığı için güvenilir veri elde edilebilir. Ancak, hasta hayvanlar öldükleri ya da sahipleri tarafından kesildikleri için her zaman önemli epidemilere yol açan hastalıklarla ilgili bilgiler toplanamaz.



4.ÖZEL VETERİNER HEKİMLER

- Bazı ülkelerde önemli bilgi kaynağıdır. Türkiye' de henüz yerleşmiş bir sistem olmaması ve yasal düzenleme yapılmaması nedeniyle epidemiyolojik araştırmalara çok katkısı yoktur.



5. DEVLET KAYIT KURUMLARI



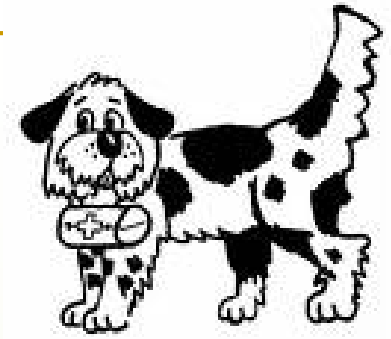
- Ülkemizde DİE havan sayıları, hayvan verimleri ile hayvancılık işletmelerinin yapısı ve dağılımları hakkında bilgiler vermektedir.

6. ÖZEL İŞLETMELER



- Kendileriyle ilgili kayıtlara sahiptir. Fakat, veteriner teşkilatlarıyla koordinasyonları olmadığı için bu bilgileri elde etmek güçtür.

7.HAYVAN SAHİPLERİ



- Ziyaret edilerek ya da anket gönderilerek bilgi alınabilir

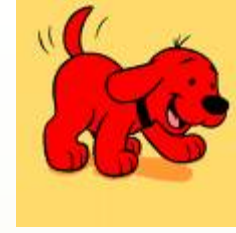


8. BANKA VE SİGORTA ŞİRKETLERİ



- Kredi verirken ayrıntılı inceleme yaptıkları için özellikle hayvanların ekonomik değerleri ile ilgili bilgiler toplanabilir.

9. BELEDİYELER



- Küçük evcil ve sokak hayvanları hakkında bilgi alınır.



10. KARANTİNALAR VE HAYVAN PAZARLARI



- Hayvan hareketleri, bazı salgınlar ve ülkeye girmesi olası hastalıklar hakkında bilgi alınır